

SOS BRIGA - NAŠE OBEĆANJE KAKO SOS DJEČIJA SELA OBEZBJEĐUJU NAJBOLJU BRIGU ZA DJECU I MLADE

Sadržaj

PREDGOVOR	3
TEMELJI ZBRINJAVANJA	4
EFEKAT ZBRINJAVANJA	4
MEĐUNARODE SMJERNICE ZA PRUŽANJE BRIGE	5
PRINCIPI I VRIJEDNOSTI	6
RJEŠENJA ZA ZBRINJAVANJE	8
PRAVILA KOJIM SE VODIMO U PRUŽANJU BRIGE	10
PRILOG	25
RJEČNIK TERMINA	25

IMPRESUM

Izdavač:

SOS Children's Villages International
 Ured za program i strategiju
 Hermann-Gmeiner Str. 51
 6020 Innsbruk, Austrija
 Elektronska pošta: external.communications@sos-childrensvillages.org www.sos-childrensvillages.org

Za sadržaj odgovoran: Tim lidera Federacije

Uredništvo: Ured za program i strategiju

Fotografija sa naslovne strane: SOS Dječije selo Pudušeri, Indija

© Bjørn-Owe Holmberg

Dizajn: Ured za komunikaciju i brend

Objavljeno: aprila 2018.

© 2018 SOS Children's Villages International

Sva prava zadržana.

Saznajte više o našim publikacijama i studijama na sajtu: <http://www.sos-childrensvillages.org/publications>

Pogledajte naše video materijale na: <http://www.facebook.com/soschildrensvillages/videos>

PREDGOVOR

SOS Dječija sela su posvećena tome da sva djeca širom svijeta imaju kvalitetnu brigu, jer je to njihovo pravo. Herman Gmajner je 1949. godine osnovao prvo SOS Dječije selo, uprkos oštem protivljenju. Naša organizacija nastala je na, u to vrijeme, revolucionarnom uvjerenju i priznanju, da je najranjivoj djeci potrebna emotivna i fizička stabilnost u porodičnoj sredini i zajednici, kako bi razvila svoj potencijal.

U savremenom svijetu, baš kao i u poslijeratnom kontekstu u kojem smo osnovani, najranjivija su djeca koja su bez roditelja, kao i ona koja su u riziku da izgube roditeljsko staranje. Prema našim konzervativnim procjenama, svako deseto dijete nalazi se u takvoj neprihvatljivoj situaciji¹.

Zahvaljujući sedmodecenjskom iskustvu, koje oblikuje naš rad, SOS Dječija sela su fokusirana na problem djece u riziku. Posvećeni smo pronalaženju najprikladnijeg oblika brige za svako dijete u skladu sa njegovim najboljim interesima i uz blisku saradnju sa nadležnim organima. O djeci koja se nalaze u osjetljivim i rizičnim okolonostima, staramo se u različitim oblicima alternativne brige. Jačamo porodice kako bi se sprječilo napuštanje i zanemarivanje djece. Također, zalažemo se za prava sve djece bez roditeljskog staranja ili djece koja su u riziku da ga izgube, kao i za prava njihovih porodica. Danas su SOS Dječija sela naš brend i više nisu ograničena na fizički pojам sela u kojem žive SOS porodice.

Organizacija SOS Dječija sela vjeruje da je za postizanje naše misije potrebna posvećenost različitim pristupima, što znači direktno rješavanje

najhitnijih potreba ranjive djece i njihovih porodica, i rad na prevenciji osnovnih uzroka raspada porodica. U svom radu, neprestano podržavamo i promoviramo kvalitet brige.

BRIGA...

je po definiciji „roditeljsko zbrinjavanje djece i mladih“. Ovaj pojam obuhvata brigu i u okviru biološke porodice, i brigu u alternativnoj sredini.

SOS briga predstavlja naše obećanje i posvećenost kvalitetnom zbrinjavanju svakog djeteta u našim programima². Slijedeći pristup usmjeren na dijete, SOS briga - naše obećanje, se nadovezuje na postojeće inicijative koje promoviraju kvalitet našeg rada. Ovaj dokument pozicionira SOS Dječije selo kao moderan program zaštite i brige o djeci, sa uslugama koje se prilagođavaju promjenljivoj situaciji djece u lokalnom kontekstu. Na taj način, SOS briga – naše obećanje daje osnovu za obezbjeđivanje dosljednosti kvaliteta širom svijeta, u veoma različitim sredinama, često punim izazova.

To je aktivno obećanje koje ispunjavamo svakodnevno, jer težnja ka kvalitetu nikad ne prestaje. Neprekidno težimo usvršavanju i učenju iz sopstvenog iskustva, iskustva naših partnera i od same djece. Kada utvrdimo da nismo ispunili obećanje, reagujemo odmah i poduzimamo konkretne radnje kako bismo ponovo obezbijedili kvalitetnu brigu i osigurali da se ona održi i u budućnosti.

Sidarta Kaul
Predsjednik

Norbert Meder
Direktor

1 SOS Children's Villages International: *Child at Risk: The Most Vulnerable Children; Who They Are and Why They Are at Risk* (2016)

2 Međunarodni senat je u aprilu 2018. godine jednoglasno odobrio SOS brigu – naše obećanje (SOS Care Promise). Ovaj dokument je naša politika u kojoj objašnjavamo šta radimo i kako to radimo kroz principe i vrijednosti na kojima se temelji naš rad, rješenja za pružanje brige, uz pomoć

kojih sprovodimo svoju misiju, kao i našu posvećenost kvalitetnom zbrinjavanju. To je politika koje se sve članice asocijacije SOS Dječija sela moraju pridržavati i posvećivati joj se. To je politika kojom su obuhvaćene sve smjernice, mehanizmi i druge programske politike. Zasnovana je na našim osnovnim postulatima: "Ko smo", Statutu organizacije SOS Children's Villages International i Strategiji 2030.

TEMELJI ZBRINJAVANJA

EFEKAT ZBRINJAVANJA

Smatramo da nijedno dijete ne treba da odrasta samo i da svako dijete treba da živi u stabilnoj i brižnoj porodici, kao dijelu zajednice koja im pruža podršku. Time dobijaju priliku da jednostavno budu djeca. Ipak, činjenica je da je bar jedno od desetoro djece širom svijeta već ostalo ili je u riziku da ostane bez brižnog roditeljskog staranja.

Kada djeca odrastaju "sama", bez ljubavi i podrške roditelja ili nekog drugog stabilnog staratelja, suočena su sa većim rizikom od diskriminacije, zanemarivanja, zlostavljanja i napuštanja. Veća je vjerovatnoća da oni neće dobiti priliku da se obrazuju, sazrijevaju i stiču životne vještine, te im je stoga teže da postanu korisni članovi društva. A ukoliko oni dobiju svoju djecu, može se desiti da ne budu u mogućnosti da adekvatno podrže razvoj svoje djece, te se štetne posljedice mogu prenijeti na sljedeću generaciju. Posljedice trpi i šire društvo, jer socijalne i zdravstvene službe postaju opterećenije.

Ali, mi možemo promijeniti tu situaciju.

Djeca koja odrastaju u stabilnoj i brižnoj porodici, u okviru zajednice koja im pruža podršku, imaju veće šanse da ostvare svoj puni potencijal i žive nezavisno. Takva djeca razvijaju bolje životne vještine, kao što su

komunikacija, saradnja s drugima, rješavanje problema i postavljanje ličnih ciljeva. Također, razvijaju samopouzdanje, odlučnost i sposobnost da se nose sa izazovima. Osobe koje brinu o njima se staraju da djeca pohađaju školu i imaju odgovarajuću zdravstvenu zaštitu. Uz to, ova djeca lakše formiraju mreže u društvu, koje mogu biti izvor podrške u svakodnevnom životu. I na kraju, imaju zdrave odnose sa drugima, nalaze pristojne poslove i mijenjaju svoju zajednicu nabolje.

Ključ je kvalitetna briga, a ulaganje u nju ima višestruki efekat time što djeca dobijaju potpuniju brigu, razvijaju se i ostvaruju svoj potencijal iz generacije u generaciju. Sve počinje od toga da djeca dobijaju kvalitetnu brigu roditelja ili neke druge osobe koja se o njima stara, od veoma ranog doba, pa sve dok dijete ne bude spremno da započne karijeru. Briga o djeci čini svijet boljim. **To je efekat brige.**

Odnosi sa drugima su bitni

"Djeca se razvijaju u okruženja međuljudskih odnosa, koji započinju u porodici, ali uključuju i druge odrasle osobe koje imaju značajne uloge u njihovim životima.

To mogu biti članovi šire porodice, vaspitači, nastavnici, zdravstveni radnici, socijalni radnici, treneri i susjedi.

Ti odnosi utiču na praktično sve aspekte razvoja: intelektualni, društveni, emotivni, fizički i bihevioralni, a njihov kvalitet i stabilnost u ranom djetinjstvu formiraju osnovu za čitav niz kasnijih rezultata."

Centar za razvoj djeteta, Univerzitet Harvard *Preuzeto iz „Najbolji primjeri u prevazilaženju uticaja: Naučno zasnovan pristup izgradnji bolje будуćnosti za djecu i porodice“* (2016), str. 8.

MEĐUNARODE SMJERNICE ZA PRUŽANJE BRIGE

Naš rad prevashodno usmjeravaju tri vrlo značajna međunarodna okvira koji se posebno odnose na djecu. Obećanja opisana u okviru ovog dokumenta su u skladu sa principima, standardima i ciljevima predstavljenim u tim okvirima.

Konvencija Ujedinjenih nacija o pravima djeteta (Konvencija), usvojena 1989. godine, definira prava djece koja važe u svim aspektima njihovog života. U njoj je prepoznato da brižna porodica koja pruža djetetu zaštitu predstavlja osnovu za njegov daljnji razvoj. Gotovo svaka država svijeta je potpisala ovu konvenciju, a SOS Dječija sela ostvaruju partnersku saradnju sa vladama kako bi im pomogla u ispunjenju njihovih obaveza iz Konvencije.

Smjernice UN za alternativnu brigu o djeci, usvojene 2009. godine, daju okvir koji garantira da vlade mogu djeci osigurati pravo na kvalitetnu brigu u okviru biološke porodice ili sistema alternativnog zbrinjavanja. Njihovi principi nalažu da alternativna briga mora biti i nužna i adekvatna, a također je istaknuto i da je djeci potreban siguran i stalani odnos sa stabilnim starateljem. U Smjernicama je istaknuto i

značaj promoviranja roditeljskog staranja i sprječavanja razdvajanja porodica. Duh ovih smjernica, utkan je i u naše obećanje da ćemo obezbijediti adekvatnu brigu.

Ciljevi održivog razvoja UN su još jedan bitan okvir našeg rada. Usvojeni su 2015, a važe do 2030. godine i prati ih obećanje da „niko neće biti izostavljen“. Ranjiva djeca i porodice često prvi budu izostavljeni, isključeni iz društva dok se države socijalno i ekonomski razvijaju. Naš rad, kao što je definirano u Strategiji 2030, doprinosi Ciljevima održivog razvoja uz poseban fokus na naše ciljne grupe, što uključuje poboljšanje nacionalnih sistema socijalne zaštite, borbu protiv nejednakosti, promociju lakšeg pristupa kvalitetnom obrazovanju, povećanje stope zapošljavanja mladih i okončanje nasilja nad djecom.

Vodeći promoter Smjernica UN

SOS Dječija sela imala su vodeću ulogu u razvijanju Smjernica UN za alternativnu brigu o djeci, prije svega kao suosnivač međunarodne radne grupe koja je pripremila prvi nacrt. Od usvajanja Smjernica 2009. godine, od strane Generalne skupštine UN, članice asocijacijske širom svijeta predvode njihovu realizaciju na nivou svojih zemalja. Na međunarodnom nivou su SOS Dječija sela aktivno angažirana na partnerskim inicijativama za promoviranje implementacije Smjernica, na primjer kroz podržavanje razvoja slobodnog pristupa onlajn tečajevima.

PRINCIPI I VRIJEDNOSTI

Principi SOS Dječijih sela

Mi imamo bogato iskustvo utemeljeno na četiri principa brige o djeci. Na osnovu ta četiri temeljna principa, ljudi širom svijeta podstiču pozitivne promjene i staraju se da još mnogo više djece odrasta u porodicama punim ljubavi. U savremenom kontekstu su se ta četiri principa razvila u sljedeće:

DIJETE: Svako dijete je jedinstveno i poštovano

Prepoznajemo potencijal djece, usmjeravamo ih i pratimo na njihovom putu da postanu samostalni i korisni članovi društva.

RODITELJ: Svakom djetetu je potreban brižan i stabilan roditelj

Naš rad se sastoji u tome da omogućimo svakom djetetu da sa starateljem ostvari stabilan odnos, zasnovan na ljubavi, poštovanju i sigurnosti.

PORODICA: Svako dijete odrasta uz podršku porodice

Pomažemo porodicama da ostanu zajedno. U slučaju da djeца ne mogu odrastati u svojoj biološkoj porodici, pomažemo im da formiraju trajne veze u okviru alternativne porodice, a pritom obezbjeđujemo uslove da se braća i sestre ne razdvajaju.

ZAJEDNICA: Svako dijete je dio bezbjedne zajednice koja ga podržava

Pomažemo porodicama da se povežu u okviru svoje zajednice, razmijene iskustva, podrže jedna drugu i sarađuju kako bi stvorile pozitivno okruženje za razvoj djece i mladih.

Osnaživanje djece

“Ne mogu da odlučujem umjesto tebe. Mogu da ti pomognem da otkriješ šta stvarno želiš i da te usmjerim, ali odluke donosiš sama!”

Ana voli da prepičava ovu priču o tome kako joj je mama Irina pomogla da pronade svoj put. Ova 22-godišnjakinja studira psihologiju i socijalni rad. U tome uživa i pokazuje izuzetne rezultate. Ana je odrasla u SOS porodici u Gruziji u koju je smještena kada je imala osam godina. Kada govori o svojoj mami, misli na Irinu, svoju SOS mamu.

Vrijednosti koje njeguju SOS Dječija sela

HRABROST: Mi poduzimamo akcije

Kontinuirano unosimo inovacije u naš rad usmjeren ka djeci i odgovaramo na različite realnosti lokalnih zajednica i pojedinačne djece.

POSVEĆENOST: Mi držimo obećanja

Dugoročno se obavezujemo djeci i njihovim zajednicama pružamo im kvalitetne usluge koje im pomažu da uspiju u životu.

POVJERENJE: Vjerujemo jedni u druge

Sarađujemo sa svim zainteresiranim stranama u duhu timskog rada, poklanjajući pritom povjerenje drugima, kao i oni nama, kako bismo ostvarili svoju misiju.

ODGOVORNOST: Pouzdani smo partneri

Odgovorni smo prema djeci, zajednicama, partnerima i donatorima. Naša najveća odgovornost je da osiguramo kvalitetnu brigu.

© Björn-Owe Holmberg

RJEŠENJA ZA ZBRINJAVANJE

Inspiriše nas naša misija: da stvorimo porodice za ugroženu djecu, da im pomognemo da oblikuju sopstvenu budućnost i učestvuju u razvoju svojih zajednica.

U mnogim dijelovima svijeta politički, ekonomski i socijalni razlozi dovode do visokih nivoa ranjivosti djece, a porodice do rizika od raspada. Naučili smo da se ovi osnovni uzroci često mogu riješiti ranim intervencijama, te se na taj način mogu i izbjegći. U namjeri da riješe situaciju djece u takvim osjetljivim okolnostima, SOS Dječija sela nude niz dodatnih usluga koje ujedno zadovoljavaju potrebe zbrinjavanja i rješavaju osnovne uzroke takve situacije.

Naša rješenja su uvijek usklađena sa:

- najboljim interesima svakog pojedinačnog djeteta
- potrebama lokalne zajednice, na koje se odgovara lokalnim prilagođavanjem programa
- međunarodnim okvirima koji usmjeravaju naš rad
- iskustvom i stručnošću naše organizacije

U skladu sa time, naša rješenja za pružanje brige uključuju alternativnu brigu, jačanje porodica, zastupanje i partnerstvo kako bi se obezbijedila kvalitetne brige.

Alternativna briga

Alternativnu brigu pružamo onda kada je to u najboljem interesu djeteta i kada postoji saglasnost odgovarajućih organa. Imamo 70 godina iskustva u pružanju dugoročne alternativne brige zasnovane na modelu brige nalik porodičnoj - koju nazivamo SOS porodična briga, ali i u drugim oblicima alternativnog zbrinjavanja, kao što su hraniteljstvo i male domske zajednice. Da bismo pronašli najbolji mogući vid alternativne brige za svako dijete neprestano unosimo inovacije i unapređujemo našu saradnju sa SOS porodicama, koristeći iskustvo i kompetentnost da sa svojim partnerima razmotrimo odgovarajuća rješenja za pružanje brige. Ukoliko je u djetetovom najboljem interesu da se vrati biološkoj porodici, taj proces aktivno podržavamo i pažljivo pratimo. Nijedna druga organizacija nema toliko iskustvo u pružanju alternativne brige kao mi, a to iskustvo oblikuje naš rad na jačanju porodica i zastupanju njihovih interesa.

Jačanje porodica

U najboljem interesu djeteta je da ostane u svojoj biološkoj porodici, sve dok mu ona pruža adekvatnu brigu. U saradnji sa organizacijama u okviru zajednice i vladama, radimo na jačanju ranjivih porodica kako bismo spriječili njihov raspad i razdvajanje djece od njihovih porodice. U okviru jačanja porodica, radimo i na srodnicičkom zbrinjavanju, gde se djeci omogućava da žive sa svojom širom porodicom. Po potrebi, sarađujemo sa državom i drugim zainteresiranim stranama na obezbjeđivanju pristupa osnovnoj zdravstvenoj zaštiti i kvalitetnom obrazovanju, kako bismo djecu i porodice podržali na putu ka osamostaljivanju.

Krizne humanitarne situacije neizostavno uzrokuju razdvajanje porodica, gubitak sigurnosti i sredstava za život. U takvim situacijama pružamo zaštitu djeci i mladima bez pratnje, aktivno podržavamo ponovno spajanje porodice, i pomažemo porodicama da prevaziđu traume i ponovo izgrade sopstvene živote. U slučajevima gde nije

© Katerina Hrycka

moguće ponovo spojiti djecu sa njihovim porodicama, sarađujemo sa nadležnim organima kako bismo pronašli odgovarajući oblik brige za ovu djecu.

Zastupanje i partnerstvo u cilju kvalitetne brige

Od vlada i zajednica tražimo da ispune obaveze prema djeci bez roditelja ili onoj koja su u riziku od gubitka roditeljskog staranja, podržavajući ih u njihovim naporima. Taj rad se rukovodi Smjernicama UN za alternativnu brigu o djeci, i predstavlja okvir Konvencije UN o pravima djeteta. Zalažemo se za mјere kojima bi se sprječio gubitak roditeljskog staranja. Ujedno podržavamo razvoj i implementaciju standarda kvaliteta za alternativnu brigu i zahtijevamo njihovo kontinuirano praćenje. To uključuje odgovarajuću podršku diskreciji, reintegraciji, razvoju zaposlenih u socijalnoj zaštiti, i procesu izlaska iz programa za staranje. U našem zalaganju, oslanjamо se na dokaze prikupljene kroz naš rad na alternativnom zbrinjavanju i jačanju porodica.

© Clark Ladwig/CIS

PRAVILA KOJIM SE VODIMO U PRUŽANJU BRIGE

Slika 1: Naša obećanja

1 FOKUSIRAMO SE NA DJECU BEZ ADEKVATNOG RODITELJSKOG STARANJA

Obavezujemo se da se fokusiramo na našu ciljnu grupu: djecu bez roditeljskog staranja ili u riziku da ga izgube, a koja pritom žive u osetljivim okolnostima.

Nažalost, mnoga djece žive u situacijama u kojima nisu adekvatno zbrinuta i tretirana, a posljedica toga je da postaju ranjiva na različite načine. Naš cilj je da dopremo do te djece. Ona su naša ciljna grupa. Našu ciljnu grupu definiramo na državnom nivou uz konsultacije sa sudskim organima i organima za zaštitu djece.

Pri utvrđivanju koja djeца spadaju u našu ciljnu grupu, razmatramo tri ključna aspekta njihove

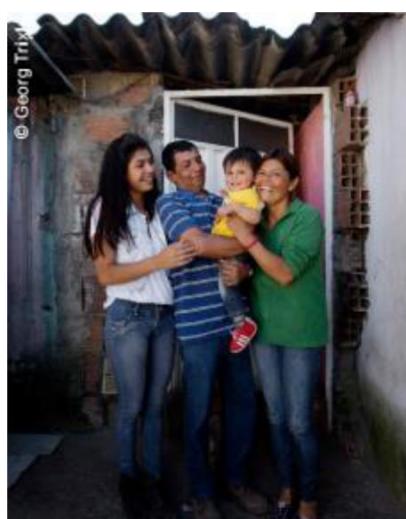
situacije: dugoročno prisustvo staratelja, kapacitete i resurse staratelja i stabilnost brige. Analiziramo da li djeca žive sa svojim roditeljima (ili nekim drugim starateljem); da li su njihovi staratelji u stanju da obezbijede adekvatnu njegu; i da li su djeca u riziku od razdvajanja od roditelja (ili nekih drugih staratelja). Na taj način možemo da odredimo koliko je situacija u kojoj se dijete zbrinjava osetljiva.

Karakteristike naše ciljne grupe variraju od jednog mjesto do drugog, u zavisnosti od specifičnih faktora koji stavljujaju djecu i njihove porodice u rizik. Iz tog razloga, u okviru svakog programa utvrđujemo i redovno provjeravamo koje grupe djece spadaju u našu ciljnju grupu na osnovu pažljive procjene lokalnog konteksta, razmatranja perspektive porodica, i uz dogovor sa relevantnim lokalnim vlastima. U urgentnim situacijama fokusiramo se na djecu bez pratnje, razdvojenu od porodica, kao i na porodice u riziku od raspada.

Prilikom utvrđivanja koja djeca spadaju u našu ciljnu grupu, ne vršimo diskriminaciju na osnovu socioekonomskog statusa, spola, etničke pripadnosti, vjeroispovijesti, seksualne orientacije ili posebnih potreba. Istovremeno, prepoznajemo da nismo uvijek najbolja organizacija za rad sa određenim grupama djece, kao što su djeca vojnici, djeца која су дуго одрастала на улици или dječa са посебним потребама, којој може бити неопходна доživotna briga. Djeci u takvim okolnostima su često potrebne specijalizirane usluge за koje mi nemamo potrebno stručno znanje. Pomažemo koliko god je to moguće u pronalaženju odgovarajućih rješenja za njihovo zbrinjavanje.

Slika 2: Određivanje naše ciljne grupe

Peru: Prepoznavanje najugroženijih porodica

SOS Dječija sela Peru definirala su različite profile porodica kako bi se napravila razlika između porodica sa različitim stepenima rizika. To im omogućava da prepoznaju porodice sa visokim rizikom od raspada i da efikasnije dopru do onih kojima je najhitnije potrebna podrška. Često se dešava da djeca u tim porodicama ne samo da žive u ekstremnom siromaštvu, nego su suočena i sa drugim akutnim problemima, kao što su nasilje u porodici, bolesti ovisnosti ili hronično bolesni članovi porodice. Za svoj rad u pomaganju porodicama da prevaziđu visokorizične situacije tokom 2017. godine, SOS Dječija sela Kahamarka i Kusko su, od vlade Perua, dobila priznanje.

SOS DJEĆIJE SELO POZICIONIRAMO KAO 2 PROGRAM ZAŠTITE I BRIGE O DJECI

Obavezali smo se na dugoročno prisustvo i usluge prilagođene potrebama lokalnih zajednica u kojima radimo. Svaki od naših programa osigurava i promovira skup kvalitetnih oblika alternativne brige i usluga jačanja porodica. Kada je potrebno da podmirimo drugačije potrebe naše ciljne grupe, pružamo pomoć u vidu zdravstvene zaštite, obrazovanja i krizne humanitarne pomoći.

Naš program je centar stručnosti, resursa i inovacija u oblasti brige. Preko njega ostvarujemo vidljivo i održivo prisustvo u zajednicama i nudimo različite usluge koje najbolje odgovaraju situaciji naše ciljne grupe. Naš program je otvoreni prostor iz kojeg promoviramo brigu i zaštitu, djelujući kao pokretač šireg razvoja. Djeca, porodice i partneri, kao što su organizacije u okviru zajednici, od našeg programa dobijaju podršku kako bi izgradili jake i dinamične mreže.

Svaki program se naziva „SOS Dječije selo“. On predstavlja skup usluga koje pružamo u jednoj ili više zajednica. Te usluge prilagođavamo lokalnom kontekstu i neprestano ih unapređujemo.

Kad god postoji potreba za tim, obezbjeđujemo SOS porodičnu brigu, u kojoj djeca kojoj će biti neophodno dugoročno zbrinjavanje, odrastaju u okruženju nalik porodičnom. SOS porodice uvijek žive blizu jedna druge, tako da mogu da obrazuju mrežu uzajamne podrške.

Također, nudimo usluge jačanja porodica kako bismo spriječili razdvajanje djece od njihovih roditelja ili šire porodice, u slučaju da se nalaze u srodničkom starateljstvu. Cilj nam je da povećamo sposobnost porodica da pruže svojoj djeci kvalitetnu brigu, tako što direktno radimo sa njima, ili tako što jačamo zajednice da one to urade.

Razmatramo druge opcije alternativnog zbrinjavanja onda kada postoje relevantni i odgovarajući pravni okviri. Tu može biti uključeno hraniteljsko zbrinjavanje, male domske zajednice ili drugi oblici brige. Saradujemo sa postojećim službama i pomažemo im da poboljšaju kvalitet zbrinjavanja u skladu sa obavezama navedenim u ovom dokumentu. U slučajevima kada raspolažemo lokalnim stručnim kadrom i lokalno dostupnim resursima, moguće je da te oblike zbrinjavanja i sami direktno obezbijedimo.

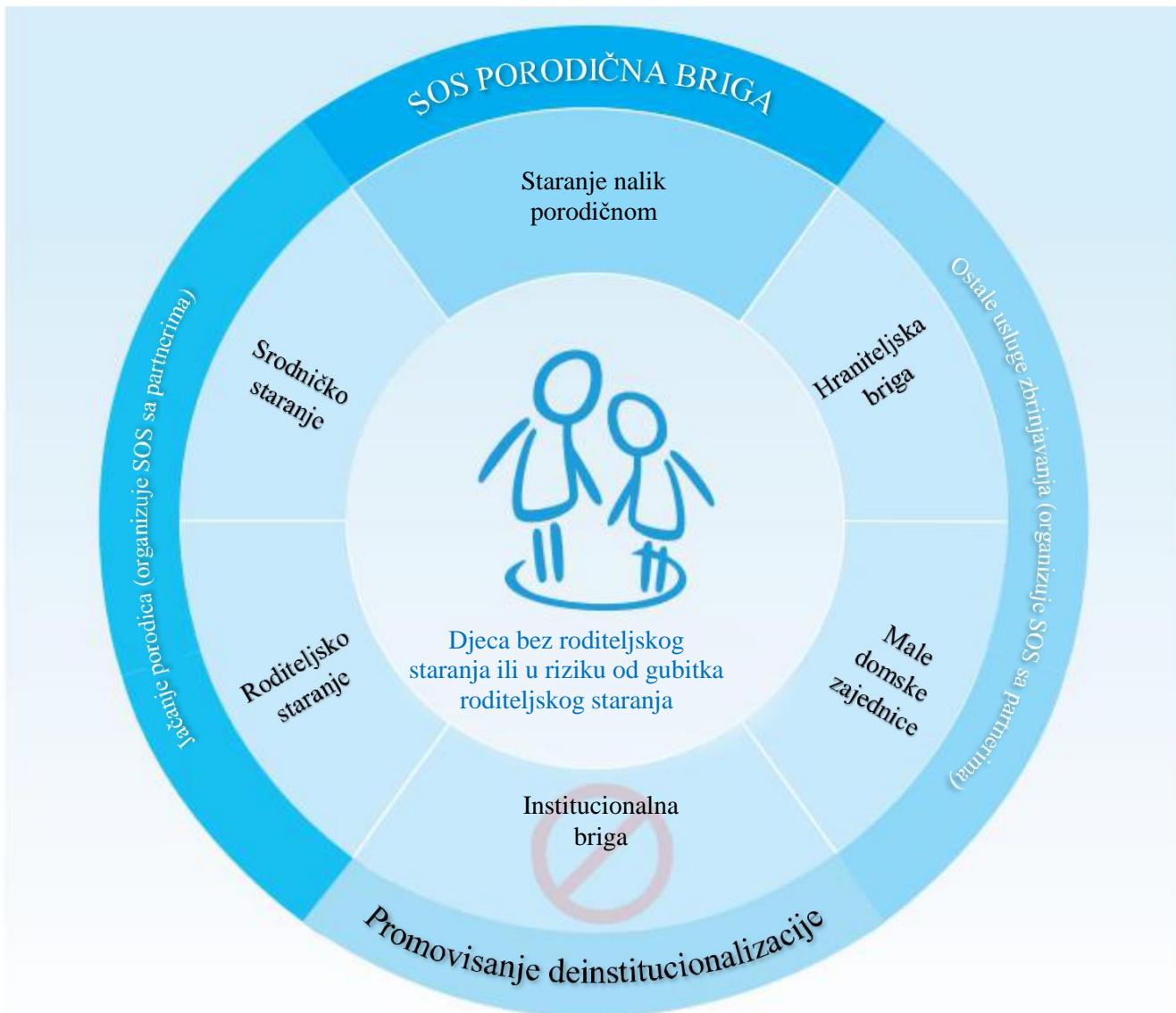

Slika 3: Odlike SOS Dječijeg sela

Naš program pruža i promovira zaštitu i brigu o djeci i u kriznim humanitarnim situacijama prouzrokovanim prirodnim katastrofama ili ljudskim faktorom. U vanrednim situacijama se angažiramo kako bismo spriječili razdvajanja porodica i kako bismo ponovo spojili djecu s porodicama od kojih su bila razdvojena. Kada je potrebno, obezbjeđujemo i kratkoročnu brigu.

Kroz zalaganje zasnovano na dokazima pozivamo zajednice i vlade da obezbijede različite i raspoložive lokalno relevantne oblike zbrinjavanja. Također sarađujemo sa njima u borbi protiv ključnih uzroka raspada porodica.

Nijedan oblik brige kojim se djeca institucionalizuju i kojim se njihova prava krše nikako nije adekvatno zbrinjavanje. Djeca treba da odrastaju tako da im se pruža individualna, kvalitetna briga koja zadovoljava njihove potrebe i prava i koja treba da bude dobro integrirana u okviru zajednice i društva u cjelini. Stoga, aktivno promoviramo Smjernice UN za alternativnu brigu o djeci kao ključnu referentnu tačku za reformu sistema zbrinjavanja i deinstitucionalizaciju.

Slika 4: Promoviranje i pružanje lokalno relevantnih oblika brige

Filipini: Prilagođavanje usluga u kontekstu punom izazova

Kada je katastrofalni tajfun pogodio filipinski grad Tacloban 2013. godine, SOS Dječija sela su sprovela program urgentne pomoći. Zahvaljujući višedecenijskom pružanju SOS porodične brige na toj lokaciji, SOS Dječija sela su bila NVO organizacija od poverenja, utemeljenom saradnjom sa vladom i drugim partnerima. Odmah nakon katastrofe, mesta za boravak djece su obezbijedila djeci donekle normalniji život u inače haotičnim okolnostima. SOS Dječija sela su također prilagođavala svoju dugoročniju pomoć promjenljivoj situaciji ciljne grupe. Pošto je bilo na stotine djece koja su zbog tajfuna ostala bez roditelja, ali su mogla da dobiju novi dom kod svoje šire familije, program je počeo da podržava srodničko staranje.

Austrija: Inovativne usluge u najboljem interesu djece

SOS Dječije selo Imst je uspješno implementiralo niz usluga alternativne brige kako bi izašlo u susret najboljim interesima svakog djeteta i kako bi se prilagodilo sredini podložnoj promjenama. Uporedo sa predstavljanjem novih usluga, program uvijek funkcioniра sa ciljem da se djeci osiguraju stabilni odnosi i dom pun ljubavi. Danas ima sve manje porodica koje vode SOS mame a podržavaju se drugi oblici porodica. Osim toga, odnos djece sa bioškim roditeljima se podstiču nudnjem porodičnog savjetovanja i intervencijama u kriznim situacijama, kao i davanjem mogućnosti roditeljima da preuzmu aktivnu ulogu u životu i odgajanju svoje djece. SOS Dječije selo Imst takođe jača ranjive porodice u zajednici. Nedavno je ovaj program započeo saradnju sa izbjegličkim porodicama, omogućavajući djeci i mladima da žive sa svojim bioškim srodnicima i da, po potrebi, dobiju profesionalnu podršku.

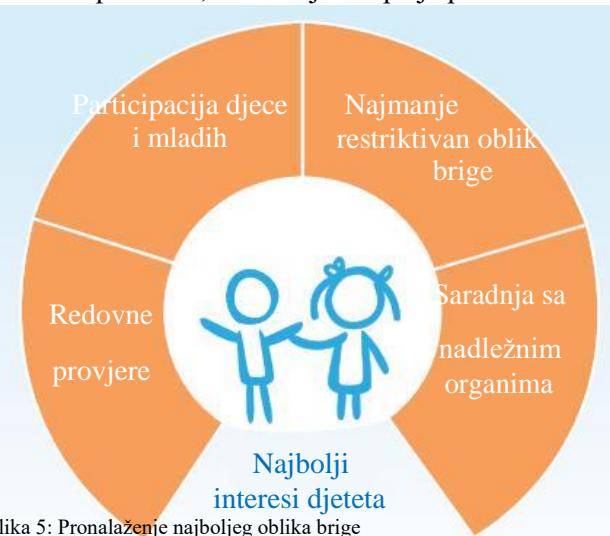
3 PROMOVIRAMO OSNAŽIVANJE PORODICA, ČVRSTO SE ZALAŽEMO ZA „ČUVANJE ULAZA“ I OSIGURAVAMO NAJBOLJI OBLIK BRIGE ZA SVAKO DIJETE

Posvećeni smo pronalaženju najpodobnijeg oblika brige za svako dijete u skladu s njegovim najboljim interesima, a uz usku saradnju sa nadležnim organima.

Bioška porodica najbolja je opcija za odrastanje svakog djeteta. Mi pomažemo ranjivim porodicama da ostanu na okupu kroz niz usluga jačanja porodica, koje prilagođavamo lokalnom kontekstu. Kada se porodice raspadnu i ne mogu da obezbijede kvalitetnu brigu djeci, razmatramo mogućnost srodičkog i alternativnog zbrinjavanja, i biramo najprikladniji oblik staranja.

Podržavamo nadležne organe u prosecu procjene i odlučivanja. Promoviramo učešće i djeteta i porodice shodno uzrastu. To radimo tako da dijete ne bude izloženo opasnosti ili daljim traumama. Ulažemo sve napore da pronađemo rješenje kako bi braća i sestre mogli da odrastaju zajedno, uzimajući u obzir faktore kao što su uzrast, spol, vjeroispovijest, posebne potrebe, zdravstveno stanje, geografska lokacija i očekivano trajanje smještaja.

Tokom boravka djeteta u alternativnoj brizi podstičemo jakе veze djece i njihovih bioških porodica, sve dok to ne ugrožava dobrobit djeteta. Redovno preispitujemo odluku o smještaju djeteta i analiziramo sve oblike staranja, utemeljene na onome što je u njegovom najboljem interesu. To uključuje podršku i usmeravanje reintegracije djeteta u biošku porodicu, ukoliko je ta opcija prikladna.

Slika 5: Pronalaženje najboljeg oblika brige

Rusija: Sprječavanje potrebe za alternativnom brigom

Petogodišnji Andrej živeo je u skučenoj sobi u Sankt Peterburgu sa majkom Nikom, bakom i tri sestre. Uslovi života u ovom prepunom, hladnom i memljivom stanu naveli su lokalne nadležne organe da predlože smještanje djece u alternativnu brigu. Tim za osnaživanje porodice SOS Dječjeg sela ubijedio je službe za zaštitu djece da daju porodici malo vremena kako bi sprovela neophodne promjene. Radili su sa porodicom na stvaranju zdravijeg životnog okruženja i podržali Niku u pronalaženju novog posla, zbog toga što je predugo radno vreme na dotadašnjem poslu negativno uticalo na njenu vezu sa djecom. Psihološko savetovanje poboljšalo je njene roditeljske veštine.

Službe za zaštitu djece uvidjele su da je Nika u stanju da se brine o Andreju i njegovim sestrama i da više nema potrebe za njihovim smještanjem u alternativnu brigu.

Šri Lanka: Osiguravanje najboljeg oblika brige kroz kvalitetno „čuvanje ulaza“

U SOS Dječijim selima u Šri Lanci nadležni sudski organi smještaju djecu u alternativnu brigu. Tim koji čine svi direktori SOS Dječijih sela i nacionalni odbor razvio je interne kriterije za prijem djece, zasnovane na socijalnom i pravnom kontekstu zemlje. Konačni spisak kriterija je dostavljen sudovima i drugim organima.

Prilikom razmatranja oblika zbrinjavanja koje nude SOS Dječija sela, nadležni organi daju prioritet djeci koja spadaju u ciljnu grupu SOS Dječijih sela. Čim neko SOS Dječije selo dobije obavještenje o mogućnosti smještanja deteta, njegov odbor za prijem djece analizira slučaj i odlučuje da li je smeštaj zaista prikladan za to dijete.

4 STVARAMO SIGURNO OKRUŽENJE ZA DJECU U SVIM NAŠIM PROGRAMIMA

Posvećeni smo stvaranju sigurnog okruženja za djecu u okviru svih naših programa, u svakom trenutku, tako što sprovodimo mjere i procedure za osiguravanje bezbjednosti djece u skladu sa našom politikom zaštite djece, međunarodnim standardima i najboljom praksom. Također insistiramo da to rade i naši partneri.

Slušamo djecu, kako bismo razumjeli šta za njih znače sigurnost djece i sigurno okruženje u svakodnevnom životu u porodicama, sa vršnjacima, starateljima i u zajednicama. Njihovo mišljenje shvatamo ozbiljno i uzimamo ga u obzir kada planiramo i sprovodimo mjere za očuvanje bezbjednosti djece.

Osmišljavamo mjere prevencije i podizanja svijesti da bismo djeci, roditeljima, starateljima, edukatorima, biološkim porodicama i članovima zajednice dali potrebna znanja i vještine za zaštitu djece od opasnih, rizičnih, nasilnih situacija i zlostavljanja. Intenzivno se fokusiramo na sprječavanje nasilja nad djecom, uključujući rodno zasnovano nasilje, seksualnu prinudu, zlostavljanje i iskorištavanje, disciplinske mjere kojima se djeca zlostavljuju, kao i druge oblike diskriminacije.

Primjenjujemo individualno prilagođene mjere procjene, analize i smanjenja rizika po bezbjednost djece, koji prate svaki oblik zbrinjavanja, partnerskog odnosa i svaku zajednicu, a ovo se odnosi i na sve funkcionalne dijelove naše organizacije, kao što su ljudski resursi, komunikacija i prikupljanje finansijskih sredstava. Redovno sprovodimo interne i eksterne revizije zaštite djece, koje su u skladu sa

prihvaćenim međunarodnim standardima i koje promovira i provjerava organizacija Keeping Children Safe.

Definiramo jasna očekivanja i obaveze kada je u pitanju bezbjednost djece, uspostavljamo mehanizme prijavljivanja i uzbunjivanja koji omogućuju djeci, zaposlenima i drugim zainteresiranim stranama da izraze zabrinutost i podnesu žalbe. Ukoliko dođe do zloubotrebe, znamo kako da postupimo. Reagujemo brzo i efikasno pomoći jasno utvrđenih procedura. To uključuje i prijavljivanje slučaja nadležnim organima, kad god je to primjerno. Pružamo podršku i savjetovanje djeci koja su bila žrtve u skladu sa njihovim individualnim potrebama. Isto to očekujemo i od svojih partnera i u tim procesima pružamo im podršku.

Pored toga, zalažemo se da šira zajednica smatra neprihvatljivim svako zanemarivanje i zlostavljanje. Stvaramo svijest o nasilju, zlostavljanju, iskorištavanju i zanemarivanju i zahtijevamo da ljudi, koji su bili svjedoci tih dešavanja, progovore o tome. Također, zarad naše ciljne grupe, jačamo i sisteme osiguranja bezbjednosti djece u zajednici.

Slika 6: Osiguravamo bezbjednost djece

Sigurnost djece je odgovornost svih nas

Politiku zaštite djece SOS Dječijih sela odobrio je Međunarodni Senat 2008.godine. Ona detaljno izražava naše obećanje da obezbijedimo sigurnost djeci i šalje snažnu poruku da je “sigurnost djece odgovornost svih nas”.

SOS Dječija sela su također član koalicije Keeping Children Safe, koja promovira bezbjednost djece u okviru organizacija za zaštitu djece. Keeping Children Safe je pokrenula sistem certifikacije kojim se vrši ocenjivanje organizacija i pružalaca usluga zaštite djece u odnosu na međunarodne standarde za očuvanje bezbjednosti djece. SOS Dječija sela su 2017.godine dostigla 1. nivo certifikacije u zaštiti djece i intenzivno rade na tome da u budućnosti dostignu 2. nivo.

5 PROMOVIRAMO I NEPRESTANO JAČAMO BRIGU O DJECI KAO PROFESIJU

Posvećeni smo promoviranju ključne uloge onih koji su obučeni za brigu o djeci. Njegujemo motivaciju i posvećenost ovoj profesiji i podstičemo razvoj stučnih vještina. To činimo jer djeca imaju pravo na kvalitetnu brigu, i potreban im je brižan odnos pun poverenja sa nekim na koga mogu da se oslonje svakog dana.

Pouzdan odnos pun poverenja između deteta i staratelja, koji omogućava detetu da se osjeti voljeno i sigurno, predstavlja suštinu našeg rada. Kako bismo postigli taj cilj, moramo da obezbijedimo djeci da dobiju stabilnog staratelja, sa odgovarajućim znanjima i veštinama za stvaranje porodične atmosfere pune ljubavi, kako u alternativnoj brizi tako i u programu osnaživanja porodica.

Slijedimo proces zapošljavanja kvalitetnog kadra kod svih stručnjaka za brigu o djeci: SOS mama, SOS roditelja, saradnika za brigu o mladima i terenskih radnika iz oblasti jačanja porodica. Vodimo računa da odaberemo ljudе koji su istinski posvećeni brizi o djeci, koji se identifikuju sa našom misijom i koji mogu da budu pravi uzori djeci i mладима.

Svim stručnjacima za brigu o djeci obezbjeđujemo pravedne uslove rada, adekvatne zarade i beneficije, koje su primjerene i transparentne. Stalnim stručnim osposobljavanjem, usavršavanjem i savjetovanjem

osiguravamo da dobiju odgovarajući skup veština, znanja i stavova. Također podstičemo umrežavanje radi razmjene dobre prakse i učenja.

S obrizom na zahtjevnost njihovog posla, stručnjacima za brigu o djeci pomažemo da izbalansiraju svoj profesionalni i privatni život, poštujući njihove partnerе i biološku djecu. Prepoznajemo njihove napore i izazove sa kojima se susreću i dajemo im podršku da napreduju u stručnom razvoju.

Neprestano radimo na poboljšavanju statusa i reputacije u društvu stručnjaka za brigu o djeci. To postižemo tako što promoviramo pravno priznavanje i podstičemo širenje mreža ovih stručnjaka.

U cijelokupnom radu sa stručnjacima za brigu o djeci, polazimo od perspektive rodne ravnopravnosti i ne dozvoljavamo rodnu diskriminaciju.

Slika 7: Jačanje brige o djeci kao profesije

Djeca su dobri učitelji

„U SOS Dječijim selima dobila sam mogućnost da radim, da zaradim novac, ali i da se pri tom osposobim za SOS mamu. Divno je bilo što sam mogla odmah da radim svoj posao, umjesto da se prvo godinama obučavam, pa tek onda da stičem neposredno praktično iskustvo. Tako sam sa djecom radila od prvog dana, a ona su meni bila dobri učitelji, veoma dobri. Kada imam slobodan dan, ne boravim u SOS porodici nego idem u svoj stan. Vidam se sa svojim krugom prijatelja; volim da čitam; posjećujem roditelje i ponekad brata; volim da odem u bioskop ili samo da časkam sa prijateljima na kafi. To mi se svida.“

Jedna SOS mama iz SOS Dječijeg sela Beč, Austrija

6 PODSTIČEMO SOS PORODICE I UGROŽENE

PORODICE DA SE INTEGRIRAJU U ŽIVOT ZAJEDNICE

Predanim radom podstičemo integracije SOS porodica i ugroženih porodica u život zajednice. Cilj je da djeca i mlađi ljudi izgrade jake društvene mreže koje će im biti podrška tokom života.

U okviru SOS porodične brige promoviramo socijalnu integraciju SOS porodica, tako što im obezbeđujemo najveći mogući stepen samostalnosti, kako bi mogle stvoriti brižno porodično okruženje. Osim toga, te porodice mogu lako da ostvaruju interakciju sa susjedima i širom zajednicom bez potrebe da prevazilaze neprirodne organizacione prepreke. Prilagođavanjem životnih standarda lokalnom kontekstu, dodatno olakšavamo integraciju u zajednicu i smanjujemo rizik da ostali doživljavaju SOS porodice kao drugačije.

Takođe se staramo da SOS porodice, kao i ugrožene porodice, imaju pristup postojećim uslugama u okviru zajednice – na primjer: obrazovanju, zdravstvenoj zaštiti, psihološkoj podršci ili savjetovanju po pitanju karijere. Također, podstičemo djecu i mlađe da učestvuju u inicijativama

pokrenutim u zajednici, kao što su kulturne manifestacije ili sportska dešavanja u cilju pospešivanja integracije u zajednicu.

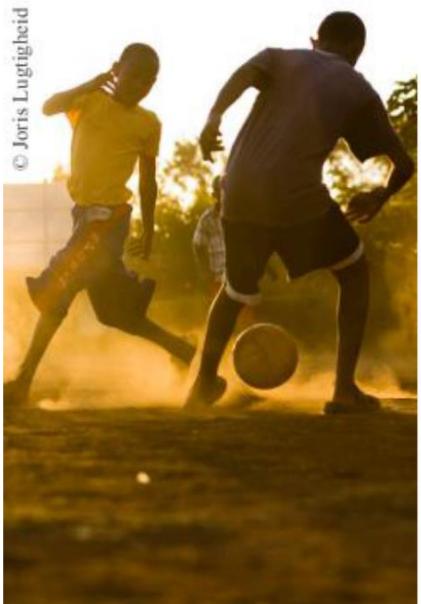
Uz socijalnu integraciju, podržavamo i fizičku integraciju SOS porodica u skladu sa lokalnim iskustvom i kontekstom. U tom slučaju, SOS porodice žive direktno u zajednici, rame uz rame sa drugim porodicama. Pritom, važno je da SOS porodice žive jedna blizu druge, da se međusobno pomažu i doprinose sigurnoj i bezbjednoj atmosferi.

SOS Dječije selo svoje usluge i objekte stavlja na raspolaganje i široj zajednici. Ovo uključuje obuke iz vještina roditeljstva, psihološko savetovanje, škole i vrtiće. Na taj način SOS Dječije selo postaje pokretač razvoja u okviru zajednice.

Integracija u život zajednice

 <p>Porodična autonomija brižno porodično okruženje</p>	 <p>Pristup uslugama i učešće u životu zajednice</p>
 <p>Laka interakcija sa komšijama</p>	 <p>SOS porodice žive u zajednici</p>
 <p>Prilagođavanje životnih standarda lokalnom kontekstu</p>	 <p>Dostupnost SOS usluga i objekata (npr. usluge savjetovanja, obdanista)</p>

Slika 8: Integracija u život zajednice

Etiopija: Integracija u zajednicu zasniva se na drugarstvu

Jadetin omiljeni deo dana je kada posle škole igra fudbal sa svojim drugovima. Jadeta ima 12 godina. Živi u SOS porodici u SOS Dječijem selu Džima u Etiopiji. U školi je stekao dobre drugove među djecom iz susjedne zajednice. Većinu slobodnog vremena provode zajedno igrajući se napolju ili u posjetama lokalnim manifestacijama. Jadeta također voli da ide u kuće posjete kod svojih drugova; recimo, kada ga pozovu na rođendane.

Ponekad, njegovi drugovi dođu kod njega subotom da gledaju važne fudbalske utakmice na televiziji u SOS Dječijem selu i sanjaju o tome da jednog dana postanu jednako dobri igrači kao njihove omiljene zvijezde.

7 PRUŽAMO INDIVIDUALNU PODRŠKU ZA POSTIZANJE CILJEVA, UNAPREĐENJE RODNE RAVNOPRAVNOSTI I POBOLJŠANJE REZULTATA

Predani smo podršci djeci i porodicama na njihovom putu ka nezavisnosti. To ostvarujemo kroz razvojno planiranje za djecu i porodice, uzimajući u obzir sve aspekte života. Posebno se fokusiramo na to da djevojčicama i dječacima budu pružene jednakе mogućnosti, povećavajući time rodnu ravnopravnost.

U okviru alternativne brige, osnažujemo djecu i mlade u različitim aspektima njihovog individualnog razvoja, kako bi bili sposobni da postanu nezavisni i aktivni članovi društva. Taj proces počinje tako što se posebno fokusiramo na razvoj djeteta u ranom djetinjstvu, a završava se kvalitetnom podrškom nakon izlaska iz programa. U okviru rada na jačanju porodica, osnažujemo te porodice da postanu nezavisne, tako da do trenutka napuštanja programa budu u stanju da efikasno zaštite svoju djecu i brinu o njima.

Tokom procesa razvoja djece i porodica nadograđujemo jedinstvene potencijale, znanja i vještine svakog djeteta, mlade osobe i porodice. To postižemo kroz neprekidno učešće djece i porodica. Oni su uvek u centru svog razvoja. Roditelji imaju vodeću ulogu u usmjeravanju i podršci razvoju djece, a kako djeca odrastaju, ona preuzimaju sve veću odgovornost.

Posebno vodimo računa da promoviramo jednakе mogućnosti za dječake i djevojčice. Svjesni smo da

rodni stereotipi često potiču iz porodice i zajednice. Kroz proces planiranja razvoja, neprekidno radimo na rodnoj ravnopravnosti.

Sve ovo postižemo uz pomoć profesionalno strukturiranog razvojnog plana, koji se sačinjava čim dijete ili porodica uđe u naš program. Svaki plan počinje detaljnom procjenom i prilagođen je datoj situaciji i specifičnim potrebama pojedinačnog djeteta ili porodice. Također pozivamo da se uključe i druge relevantne zainteresirane strane, kao što su socijalni radnici, nastavnici i psiholozi. Redovno pratimo sprovođenje plana i ažuriramo ga barem jednom godišnje.

Kroz individualno planiranje i praćenje, fokusiramo se i pratimo rezultate koje postižemo. To nam pomaže da neprekidno prilagođavamo i unapređujemo svoj rad. Zahvaljujući tome, uspijevamo da postignemo održive rezultate kod svakog djeteta, porodice i zajednice.

Slika 9: Formiranje nezavisne djece i porodica

Obala Slonovače: Stvaranje mogućnosti kroz obrazovanje

„Imala sam sreće što sam dospjela u SOS. Ponekad se pitam da li bih danas uopšte bila živa da me nisu prihvatali u SOS-u. Ali čak i da sam preživela bez njih, sumnjam da bih mogla da stekem obrazovanje kakvo sam stekla dok sam bila u SOS-u. Školovanje je skupo i većina ljudi iz Obale Slonovače se ne upisuje na fakultet. Bez fakultetske diplome ne bih imala svoj trenutni posao i šanse da izgradim budućnost kao što sada imam.“

Mlada osoba koja je odrasla u SOS porodici u Obali Slonovače i sada živi samostalno

8 PROMOVIRAMO OBRAZOVANJE, PARTICIPACIJU, I

KORAKE KA OSAMOSTALJIVANJU

Posvećeni smo pružanju podrške svakom djetetu i mladoj osobi u okviru našeg programa, dok koračaju ka samostalnom životu. To znači obezbjeđivanje pristupa kvalitetnom obrazovanju i podršku u razvijanju odgovarajućih vještina i radne etike kako bi uspjeli u životu.

Naša podrška djeci u sistemu alternativne brige počinje od trenutka ulaska u sistem i traje do izlaska iz programa. Kada je jačanje porodica u pitanju, radimo sa porodicama na stvaranju pravih uslova za zadovoljavanje razvojnih potreba njihove djece. Cilj nam je da izgradimo kapacitete roditelja tako da oni budu u stanju da podrže svoju djecu na putu ka osamostaljivanju, čak i nakon što porodica izđe iz programa. Tokom svih faza dječijeg razvoja aktivno

promoviramo učešće djece, primjereno njihovom uzrastu, i slušamo njihovo mišljenje.

Znamo da su prve godine života djece ključne za njihov dalji razvoj. Zbog toga posebnu pažnju poklanjamo ranom razvoju djece. Radimo na tome da osiguramo da sva djeca u našim programima dobiju odgovarajuću brigu, stimulaciju i podršku kako bi prevazišla traume iz prošlosti i postala otpornija.

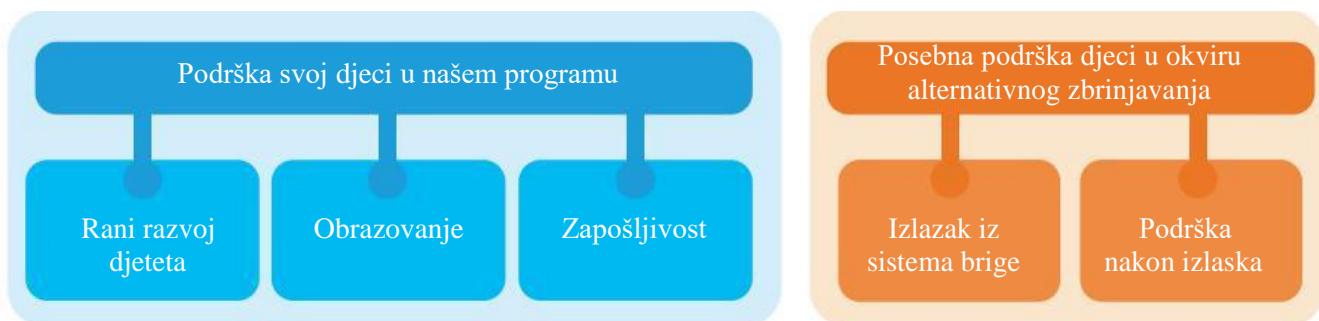
Također se staramo da djeci i mladima bude dostupno kvalitetno obrazovanje. U zavisnosti od njihovog uzrasta i stadija razvoja, pomažemo im da steknu širok spektar vještina koje će ih pripremiti za odgovoran samostalni život u društvu i poboljšati im mogućnost da nađu posao. Radeći to, promoviramo jednak pristup i borimo se protiv svih oblika diskriminacije zasnovanih na faktorima kao što su spol, etnička pripadnost, vjeroispovijest, zdravstveni status, seksualna orijentacija ili posebne potrebe.

Obrazovanje nije ograničeno samo na pohađanje škole, mi također osposobljavamo staratelje da podrže obrazovni razvoj svoje djece. Ta podrška uključuje podsticanje djece da razvijaju životne vještine i vrijednosti. Kako djeca izrastaju u mlade ljude, postepeno uče da sve više preuzimaju odgovornost za odluke u svom životu.

Pored toga, promoviramo i mogućnost zaposlenja mladih iz naše ciljne grupe tako što se povezujemo sa državnim organima, donosiocima odluka i partnerima. Vodimo računa da učesnici našeg programa uživaju niz mjera podrške, kao što su karijerno osposobljavanje ili stručna praksa.

Djeci u alternativnoj brizi omogućavamo najbezboljniji mogući prelazak sa alternativne brige na samostalni život zahvaljujući posebno prilagođenom i participatornom procesu izlaska iz zaštite. Bez obzira da li neka mlada osoba prelazi u smještaj za mlade ili ostaje u SOS porodici, odluka se donosi kroz participatori proces u kojem učestvuju SOS roditelj i ta mlada osoba. Izbor se razmatra iz svakog ugla i zasniva na zrelosti, težnjama i najboljim interesima mlade osobe.

Nakon što mlada osoba izđe iz sistema alternativne brige, pružamo joj jasno definiranu podršku u odgovarajućim sferama života. Svjesni smo i da nije svim mladim osobama potrebna dalja podrška, kao i da mladima ne možemo zauvijek pomagati. Prema tome, podrška nakon izlaska iz zaštite ograničena je na posebne oblasti u kojima je neophodna, i vremenom se smanjuje. Isto tako, staramo se da mladi mogu da održe doživotnu vezu sa SOS porodicom, i da im se obraćaju za podršku i nakon što izđu iz sistema staranja.

Slika 10: Oblasti pružanja podrške prilikom osamostaljivanja

Kostarika: Ujedinjeni u cilju zapošljivosti mladih

Sofija je mlada mama koja živi sa svojom bebom u San Hozeu u Kostariki. Ona ulazi u poslovni svijet kroz YouthCan!program. Kroz ovu globalnu inicijativu SOS Dječija sela i njihovi partneri zajednički stvaraju mogućnosti mladima da steknu odgovarajuća praktična iskustva, vještine i znanja kojima će poboljšati mogućnosti da dobiju zaposlenje. Sofijina mentorka Danijela radi u perionici internacionalnog hotela više od 20 godina. Svoja profesionalna iskustva dijeli sa Sofijom i tako joj daje uvid u dužnosti i izazove ovog posla. Ovo mentorstvo pomaže Sofiji da stekne samopouzdanje i iskustvo i priprema je za tržište rada tako da može da izgradi sigurnu budućnost za sebe i svoje dijete.

9 SARADUJEMO SA PARTNERIMA NA PRUŽANJU DODATNIH

USLUGA I ZAGOVARAMO KVALITETNU BRIGU

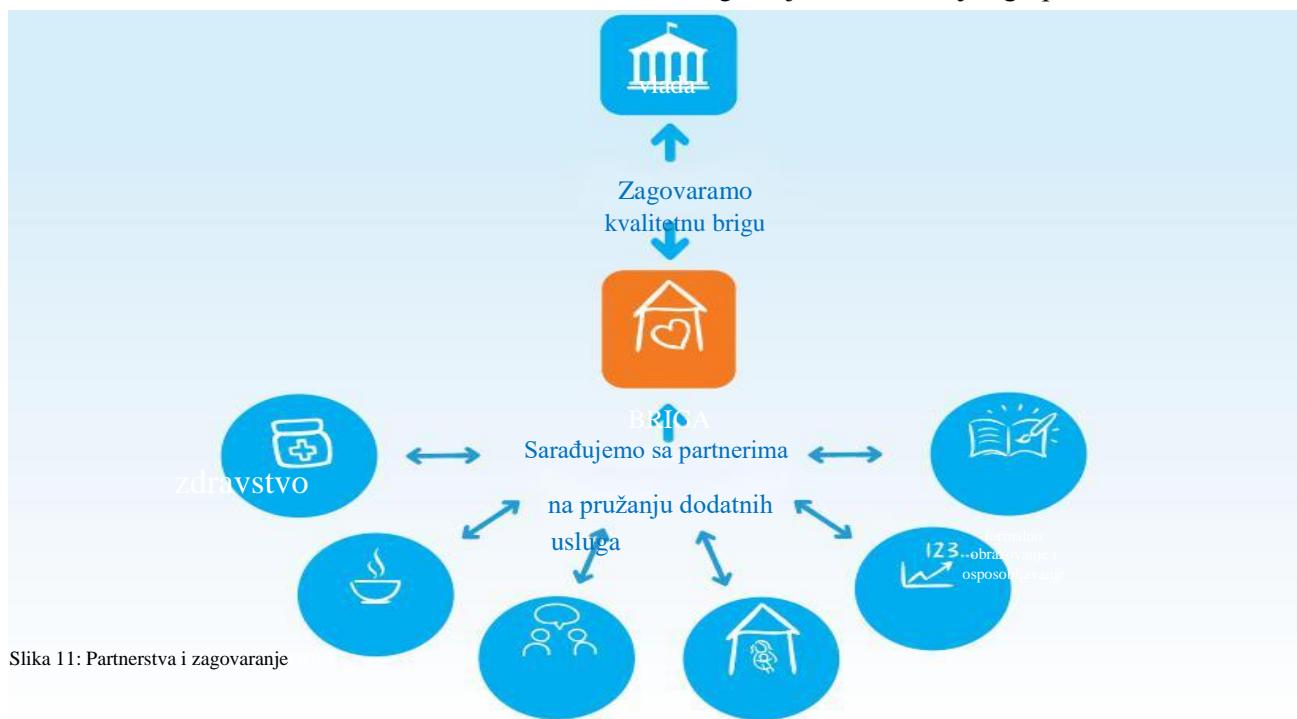
Predano smo fokusirani na stručnost u pružanju brige i gradimo partnerske odnose radi podrške uslugama kao što su obrazovanje, zdravstvena zaštita i ekonomsko osnaživanje. Ujedno se povezujemo sa vladama i drugim donosiocima odluka kako bismo promovirali kvalitetnu brigu.

Djeci i njihovim porodicama je potreban pristup različitim dodatnim uslugama za zdrav razvoj. Da bismo svojoj ciljnoj grupi obezbijedili dodatne usluge sarađujemo sa partnerima, a u svom radu stavljamо fokus na ono što najbolje umijemo – odnosno, na brigu. Kad god smo u mogućosti, nudimo svoje stručno znanje za izgradnju kapaciteta partnera.

U izuzetnim slučajevima, kada ni vlada ni drugi partneri nisu u mogućnosti da obezbijede dodatne usluge našoj ciljnoj grupi, a mi smo u stanju da to učinimo, uključujemo se kako bismo nadomjestili ovaj nedostatak. To radimo samo na određeno vrijeme i neprekidno sarađujemo sa vladom i specijaliziranim organizacijama kako bi one preuzele dalji rad.

Sebe smatramo sastavnim dijelom nacionalnih sistema zaštite djece. Blisko sarađujemo sa nadležnim ogranicima i drugim agencijama koristeći sve raspoložive vještine i resurse da se fokusiramo na poboljšanje situacije djece, naročito na osiguranje kvaliteta u svim oblicima alternativne brige i na sprječavanje razdvajanja porodica. Pored toga, angažujemo se i pomažemo u naporima sličnih organizacija na zastupanje prakse i politika za borbu protiv temeljnih uzroka ranjivosti djece. Čvrsto vjerujemo u to da će vremenom ciljano propagiranje zasnovano na dokazima oformiti društvo koje bolje štiti i brine o svojoj djeci, te čemo tako doprinijeti ostvarivanju vizije i misije naše organizacije.

Svakim svojim postupkom osiguravamo da se čuje glas djece iz naše ciljne grupe.

Glas mlade osobe

Svojom emotivnom ispoviješću, 17-godišnji Franko iz Čilea je jula 2017. godine pozvao svjetske lidere da prepoznaju značaj jačanja porodica. "Treba pružiti podršku roditeljima kako bi oni mogli da izdržavaju svoju djecu i kako bi se spriječili patnja i razdvajanje", rekao je Franko. "To se ciklus. Ukoliko roditelji pate, patiće i njihova djeca. Ukoliko riješimo taj problem, on može biti riješen i za buduće generacije." Franko je predstavljao mlade iz Čilea na skupu u Njujorku, na kojem je zatražio od svjetskih lidera da više slušaju glas mlađih i da promoviraju njihova prava u kontekstu Ciljeva održivog razvoja UN. Ovaj 17-godišnjak je također naglasio potrebu za većom sviješću o izazovima sa kojima se suočavaju djeca koja odrastaju u alternativnoj brizi. Franko živi u SOS porodici u Čileu.

Palestina: Zajednička inicijativa za zaštitu djevojčica

Muna je 16-godišnja Palestinka. Nakon što je njen otac napustio porodicu, Munin život se drastično promijenio. Majka joj je bila preopterećena, a Muna i njene dvije sestre su se mučile da dobiju pristup osnovnim uslugama. Muna je napustila školu i ušla u prostituciju kako bi izdržavala porodicu. Nadležni organi su je uhapsili i obavijestili njenog oca. Tako je Munin život direktno postao ugrožen, jer prema strogom običaju, djevojčice poput nje često budu ubijene kako bi se sprala ljaga sa porodičnog imena. Kada su SOS Dječija sela saznaла за ovu situaciju, odmah su reagovala i angažovala mrežu partnera. Zajedno su saradivali sa Ministarstvom za socijalni rad da bi zaštitali djevojčicu. Muna je smještena u sigurnu kuću, gde je dobila zaštitu, rehabilitaciju i obrazovanje. SOS Dječija sela su nastavila da pomažu njenoj porodici kroz program jačanja porodica.

PRILOG

RJEČNIK TERMINA

Termin	Definicija
Alternativna briga	Zbrinjavanje u kojem se o djetetu neprekidno brine staratelj, koji nije član biološke porodice.
Briga	Roditeljsko zbrinjavanje djece i mladih, koje uključuje njihovu zaštitu, vođenje računa o njihovoj dobrobiti i njegovanje razvoja djece. Briga se može pružati u okviru djetetove biološke porodice ili u okviru alternativnog zbrinjavanja.
Oblik zbrinjavanja	Specifično okruženje u kojem se djetetu pruža briga.
Briga nalik porodičnoj	Alternativni oblik zbrinjavanja, u kojem jedan ili više profesionalnih pružalaca brige radi u mahom nezavisnim, malim grupama djece, u za to posebno pripremljenom okruženju, koje liči na porodično.
Biološka porodica	Porodica u kojoj je dijete rođeno, uključujući užu i širu porodicu.
Briga u zajednici	Lokalno organizirane usluge i oblici zbrinjavanja, koje uglavnom planira, organizira, i za koje je nadležna lokalna zajednica. Osmisljene su tako da odgovore na potrebe i ojačaju kapacitete djece da se nose sa problemima u svojoj zajednici.
Ciljna grupa	Grupa djece kojoj SOS Dječija sela pomažu kroz svoje programe.
Jačanje porodica	Usluga koja za cilj ima sprječavanje razdvajanja porodica i unapređivanje kvalitetne brige o djeci u okviru bioloških porodica.
Reintegracija porodica	Postepeni proces povratka deteta iz alternativne brige u svoju porodicu.
Porodična hraniteljska briga, Hraniteljska briga	Oblik alternativne brige u kojem brigu pruža lice koje je za to odabранo, osposobljeno, ovlašteno i pod nadzorom je vlade ili ovlaštene agencije. Briga se obično pruža u kući hranitelja.
„Gatekeeping“ – čuvanje ulaza	Postupak upućivanja djece i porodica odgovarajućim službama ili odgovarajućim rješenjima za zbrinjavanje, u cilju sprječavanja nepotrebne alternativne brige, kao i pronalaženje najprikladnijeg oblika alternativne brige, kada je to neophodno.
Institucionalna briga	Alternativna briga u velikim rezidencijalnim objektima (često nazivanim „sirotišta“) svijeta i praktikuju strog, bezlični režim sa ozbiljnim, a često i doživotnim štetnim efektom na psihološku i emotivnu dobrobit djeteta i njegovu sposobnost funkcioniranja
Srodnička briga	Oblik brige koju pružaju članovi djetetove šire porodice ili drugi staratelji koji su bliski porodicu i poznati djetetu. U programu SOS Dječijih sela podrška ovom obliku brige dio je jačanja porodice.
Program	Sinonim za SOS Dječije selo.

Termin	Definicija
Usluga	Organizovane aktivnosti osmišljene tako da odgovore na specifične potrebe djece i/ili njihovih porodica. Glavne usluge koje pružaju SOS Dječija sela obično uključuju SOS porodičnu brigu, jačanje porodica, a ponekad i druge oblike brige.
Male domske zajednice	Oblik alternativne brige, u kojem malu grupu djece ili mladih zbrinjavaju stručni radnici za brigu o djeci i mladima, koji rade po smjenama.
SOS Dječije selo	Grupa povezanih usluga kojima upravlja članica asocijacije SOS Djecijih sela na određenoj lokaciji (selo, lokalna zajednica ili region sa više zajednica) uz jasno definiranu ciljnju grupu i zajednički opći cilj.
SOS porodična briga	Briga nalik porodičnoj, koju pružaju SOS Dječija sela. Kod takve brige SOS roditelji (koji mogu biti SOS mame ili tate, ili bračni parovi) žive sa malom grupom djece koja odrastaju kao braća i sestre i prvenstveno se staraju o odgoju i razvoju te djece. SOS roditelje u radu podržavaju drugi stručnjaci u programu.

© Nina Krud

Principi SOS Dječijih sela

DETE

Svako dijete je jedinstveno i poštovano

RODITELJ

Svakom djetetu je potreban brižan i stabilan roditelj

PORODICA

Svako dijete odrasta uz podršku porodice

ZAJEDNICA

Svako dijete je dio bezbjedne zajednice koja ga podržava